

ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา
รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี
พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งข้อ ๘ และข้อ ๙ (๓) กำหนดให้หน่วยงานของแต่ละระดับการศึกษา ให้ดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตในระดับการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน และประชาชนได้นำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้มาสะสมเทียบโอนและใช้ประโยชน์ในการเพิ่มคุณวุฒิการศึกษาต่อและการทำงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และมาตรา ๑๑ (๔) และ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับมติคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ครั้งที่ ๖/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้ออกประกาศหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคีไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษารูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับแก่สถานศึกษา และหน่วยจัดการศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาอาชีวศึกษารูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“ธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษารูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี” หมายความว่า ระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตของผู้เรียนที่มีผลการเรียนที่ได้มาจากการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาตามอัธยาศัย การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล ความรู้ความสามารถในการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยี หรือการสะสมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ ตามระเบียบ วิธีการ และแนวทางที่กำหนดมาสะสมในธนาคารหน่วยกิตของสถานศึกษา และสามารถเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษาได้

“การศึกษาในระบบ” หมายความว่า เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

“การศึกษานอกระบบ” หมายความว่า เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

“การศึกษาระบบทวิภาคี” หมายความว่า เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานภาครัฐในเรื่องการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

“การศึกษาตามอัธยาศัย” หมายความว่า การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

“ผลการเรียน” หมายความว่า ผลการวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคล ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบที่ได้จากการศึกษาซึ่งสามารถแสดงในรูปของคะแนนตัวอักษร หรือแต่มีระดับคะแนนที่นำมาคิดคะแนนผลการเรียนหรือคำนวณแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมได้

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ โดยการศึกษา การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล ความรู้ความสามารถในการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยี ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษา หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

“การเทียบโอน” หมายความว่า การดำเนินการเทียบโอนหน่วยกิต ซึ่งมี ๒ ลักษณะ ได้แก่ (๑) การนำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ มาประเมินเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษา และ (๒) การเทียบระดับการศึกษา โดยนำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้มาประเมินเทียบระดับการศึกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับระเบียบของสถานศึกษานั้น ๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

“ผู้เรียน” หมายความว่า ผู้ที่ลงทะเบียนสะสมหน่วยกิตกับสถานศึกษาหรือสถาบันที่จัดการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี

“การอาชีวศึกษารูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี” หมายความว่า การศึกษาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ การฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย และคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

“ประสบการณ์บุคคล” หมายความว่า ความสามารถและหรือสมรรถนะของบุคคลที่สั่งสมไว้จากการศึกษาด้วยตนเอง ประสบการณ์จากการทำงาน การฝึกอบรม การฝึกอาชีพ การสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยและนวัตกรรม

“ประสบการณ์การทำงาน” หมายความว่า ความสามารถและหรือสมรรถนะทางอาชีพที่เกิดจากการปฏิบัติงานในอาชีพนั้น ๆ

“การรับรองมาตรฐานอาชีพ” หมายความว่า ผลการประเมินและการรับรองการผ่านสมรรถนะ หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นตามมาตรฐานอาชีพ ของบุคคลทั้งจากผลลัพธ์การเรียนรู้ ประสบการณ์บุคคล หรือประสบการณ์การทำงาน ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานอาชีพที่กำหนดขององค์กรรับรอง

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา การอาชีวศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาหรือสถาบัน ตามประกาศต้นสังกัด

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันการอาชีวศึกษา หรือสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย

“หน่วยงานต้นสังกัด” หมายความว่า หน่วยงานที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร การอาชีวศึกษารูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี อยู่ในสังกัดหรือในการกำกับดูแล

“คณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี” หมายความว่า องค์กรคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้ดำเนินการขับเคลื่อน กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อ ๕ บทบาทหน้าที่ ในการดำเนินการธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

๕.๑ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อขับเคลื่อน กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี และการเชื่อมโยง

ฐานข้อมูลของธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา และธนาคารหน่วยกิตกลาง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และแนวทางตามประกาศนี้และที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ หน่วยงานต้นสังกัด ดำเนินการดังนี้

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และสถาบันการอาชีวศึกษา ในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ เพื่อขับเคลื่อน กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาหรือสถาบัน ประสานงาน กับธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา และธนาคารหน่วยกิตกลาง ตามหลักเกณฑ์และแนวทางประกาศที่เกี่ยวข้อง และอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาหรือสถาบัน ที่ประสงค์เข้าร่วมธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษารูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี

(๒) รับคำร้องและพิจารณาการขออนุญาตดำเนินงานธนาคารหน่วยกิต สถานศึกษาหรือสถาบัน ก่อนยื่นขอความเห็นชอบต่อสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด ในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และสถาบันการอาชีวศึกษาในระดับ ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

(๓) ดำเนินการออกคำสั่ง ประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาหรือสถาบันที่เป็นไป ตามประกาศฉบับนี้และที่เกี่ยวข้อง

(๔) ขับเคลื่อน ประสาน กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี และธนาคารหน่วยกิตกลางตามหลักเกณฑ์และแนวทางประกาศที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๙ (๓) ประกาศกำหนด

๕.๔ สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษารูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี ที่มีความต้องการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาหรือสถาบัน ตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ให้ยื่นคำร้องต่อต้นสังกัด เพื่อเสนอขออนุมัติและดำเนินการขอขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด

สำหรับระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการของสถาบันให้เป็นไป ตามสภาสถาบันกำหนด

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไข การสะสมหน่วยกิตจากผลการเรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้ ในธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี ให้ดำเนินการดังนี้

๖.๑ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนเพื่อสะสมหน่วยกิตในสถานศึกษาหรือสถาบัน ที่ขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาหรือสถาบันได้ ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนสะสม หน่วยกิตในธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาหรือสถาบันที่ขึ้นทะเบียนมากกว่าหนึ่งแห่งได้

๖.๒ การสะสมหน่วยกิตจากผลการเรียน สถานศึกษาหรือสถาบันดำเนินการ ตามหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

๖.๓ การสะสมหน่วยกิตที่ได้จากการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล ความรู้ความสามารถ ในการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยี ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงาน ระหว่างการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ สถานศึกษาต้องดำเนินการประเมินเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด

ข้อ ๗ การบันทึกผลการเรียน และผลลัพธ์การเรียนรู้ ของผู้เรียนในธนาคารหน่วยกิต ให้ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ กรณีผู้เรียนได้รับหน่วยกิตจากการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหรือ กลุ่มรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรเดียวกันจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี ให้สถานศึกษาบันทึกผลการเรียนตามระดับคะแนนตัวอักษรหรือแต่้ระดับคะแนนที่ได้

กรณีที่ป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาต่างหลักสูตรให้ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รายวิชาหรือกลุ่มรายวิชา โดยให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์รายวิชา

๗.๒ กรณีที่ผู้เรียนได้รับหน่วยกิตจากการเทียบโอนผลลัพธ์การเรียนรู้จากการศึกษา นอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การวัดระดับภาษา ตามมาตรฐานสากล ความรู้ความสามารถในการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยี ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการ ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ ให้สถานศึกษาบันทึก โดยไม่กำหนดระดับคะแนนตัวอักษรหรือแต่้ระดับคะแนน หรืออาจจัดให้มีการประเมินใหม่เพื่อวัดระดับ ผลการเรียนรู้และบันทึกผลการเรียน ตามระดับคะแนนตัวอักษรหรือแต่้ระดับคะแนนที่ได้

ข้อ ๘ การขอจบการศึกษาของผู้เรียนในธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษารูปแบบการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี ให้เป็นไปตามระเบียบและแนวปฏิบัติการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการอาชีวศึกษา

ข้อ ๙ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวได้หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตการอาชีวศึกษา รูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี และให้คำวินิจฉัยนั้น ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

รอยล จิตรดอน

ประธานกรรมการการอาชีวศึกษา